

SURVIVANȚA TRADIȚIEI CONSTITUȚIONALE ÎN TIPARELE CONSTITUȚIONALISMULUI EUROPEAN

THE SURVIVAL OF THE CONSTITUTIONAL TRADITION IN THE PATTERNS OF EUROPEAN CONSTITUTIONALISM

***28 martie 2025
Chișinău***

**Departamentul Drept public
al Facultății de Drept
a Universității de Stat din Moldova**

*Department of Public law
of the Faculty of Law,
of the Moldova State University*

**Laboratorul de Cercetări Științifice
Drept Public Comparat
și E-Guvernare**

*Scientific Research Laboratory
`Comparative Public Law
and E-Governance`*

**organizează / organize
în colaborare cu / in cooperation with**

Institutul de Creație Legislativă și Drept Comparat
Institute of Legislative Creation and Comparative Law

&

Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale
Information Society Development Institute

Conferința științifică națională cu participare internațională

National scientific conference with international participation

**SURVIVANȚA TRADIȚIEI CONSTITUȚIONALE ÎN TIPARELE
CONSTITUȚIONALISMULUI EUROPEAN**

**THE SURVIVAL OF THE CONSTITUTIONAL TRADITION IN
THE PATTERNS OF EUROPEAN CONSTITUTIONALISM**

**28 martie 2025
Chișinău**

PROGRAM / PROGRAMME

Format hibrid / Hybrid format

Sala de conferință „Victor Volcinski”, aud. 119/bl.2, str. M. Kogălniceanu, 65

„Victor Volcinski” Conference Hall, room 119/bl.2, 65 M. Kogalniceanu st.

Meeting ID: <https://meet.google.com/bsw-gunj-yxg>

8:30 - 9:00	Înregistrarea participanților <i>Registration of participants</i>
Pe toată durata lucrărilor conferinței, participanții, precum și toți cei interesați, sunt invitați să viziteze expoziția de pictură „Continuitate” – semnată de artista plastică Natalia PROCOP, doctor în studiul artelor, membră a Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova și a Uniunii Artiștilor Plastici din România. <i>Throughout the duration of the conference, participants, as well as all those interested, are invited to visit the painting exhibition “Continuity” by visual artist Natalia PROCOP, PhD in Art Studies, member of the Union of Visual Artists of the Republic of Moldova and the Union of Visual Artists of Romania.</i>	
9:00 - 9:30	Deschiderea conferinței / Opening ceremony
Moderator: Ion Guceac	
Igor ȘAROV, dr. prof. univ., Rector, Universitatea de Stat din Moldova / <i>Rector, Moldova State University</i> Liviu - Bogdan CIUCĂ, președintele Comisiei juridice, de disciplină și imunități, Camera Deputaților, România, președintele Academia de Științe Juridice din România / <i>President of the Legal, Discipline and Immunities Committee, Chamber of Deputies, Romania; President of the Academy of Legal Sciences of Romania.</i> Sergiu BĂIEȘU, dr., prof. univ., Decan, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova / <i>Dean, Faculty of Law, MSU</i> Jacek ZALEŚNY, dr. hab., University of Warsaw (Poland) Rodica CIOBANU, dr. hab., conf. univ., director Departament Drept public / <i>Director, Department of Public law, Faculty of Law, MSU</i>	

09:30 – 12:00	PANEL I. Provocări contemporane în raportul dintre tradiționalismul și modernismul constituțional <i>Contemporary Challenges in the Relationship Between Constitutional Traditionalism and Modernism</i>
Moderator: Ion Guceac	
Raportori / <i>Speakers:</i>	
Cristian IONESCU, dr. prof., Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București (România) Problematika organizării administrativ-teritoriale a țării după Marea Unire de la 1918 reflectată în anteproiectele Constituției din 1923 / <i>The Issue of the Country's Administrative-Territorial Organization after the Great Union of 1918 as Reflected in the Preliminary Drafts of the 1923 Constitution</i>	
Jacek ZALEŚNY, dr. hab., University of Warsaw (Poland) <i>Constitutional traditions of the European Union countries and the case law of the Court of Justice of the European Union - coincidences and contradictions.</i>	
Ion GUCEAC, academician, dr. hab. prof., USM Esența și conținutul normativ al Constituției. Demantelări semantice și aspirații în era globalizării / <i>The Essence and Normative Content of the Constitution: Semantic Dismantlings and Aspirations in the Era of Globalization</i>	
Dragoș VICOL, dr. hab., USPEE „Constantin Stere” Libertatea de exprimare. Practici europene vs particularități și specificități inerente Republicii Moldova. Paradigme, abordări, interferențe și paravan pentru abuzuri și subordonări politice / <i>Freedom of Expression: European Practices vs. Inherent Particularities and Specificities of the Republic of Moldova. Paradigms, Approaches, Interferences, and a Cover for Abuses and Political Subordination</i>	
Andrei DUȚU-BUZURA, dr. conf., Universitatea Ecologică din București (România) Recunoașterea constituțională a dreptului fundamental la un mediu sănătos și a drepturilor conexe / <i>Constitutional Recognition of the Fundamental Right to a Healthy Environment and Related Rights</i>	
Rodica CIOBANU, dr. hab., USM Constituționalismul contemporan: între ordine și haos / <i>Contemporary Constitutionalism: Between Order and Chaos</i>	
Madalina VOICAN, dr., Universitatea din Craiova (România) Curtea Constituțională și Invalidarea Alegerilor în România: Studiu de Caz – Călin Georgescu / <i>The Constitutional Court and the Annulment/Invalidation of Elections in Romania: Case Study – Călin Georgescu</i>	
Tincuța VRABIE, lect., Universitatea ”Dunărea de Jos”, Galați (România) Binomul economie-constituționalism poate pune bazele economiei constituționale ca instrument managerial al sectorului public? / <i>Can the Economy-Constitutionalism</i>	

Binomial Lay the Foundations for Constitutional Economics as a Managerial Instrument of the Public Sector?

Lucian-Sorin STĂNESCU, dr. lect., Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava (România)

Simbolurile naționale în Constituțiile României și Republicii Moldova. Schiță pentru o cercetare integrată a tradițiilor constituționale comune ale celor două țări / *National Symbols in the Constitutions of Romania and the Republic of Moldova. Outline for an Integrated Study of the Common Constitutional Traditions of the Two Countries*

Intervenții / Interventions

Lansarea materialelor conferinței științifice cu participare internațională din 22.08.2024, dedicată aniversării a 30 de ani de la adoptarea Constituției RM

Survivața tradiției constituționale în tiparele constituționalismului european

12:00 – 12:30

Pauză de cafea / Coffee break

12:30 – 15:30

**PANEL II.
Dezvoltarea durabilă a societății în condițiile
constituționalismului contemporan**

*The Sustainable Development of Society under the Conditions of
Contemporary Constitutionalism*

Moderatori /Moderators: Elena Aramă & Rodica Ciobanu

Raportori / Speakers:

Dumitru BALTAG, dr. hab., prof., ULIM

Democrația un ideal sau o realitate identificabilă constituțional? / *Democracy – An Ideal or a Constitutionally Identifiable Reality?*

Elena ARAMĂ, dr. hab., prof., USM

Tranziție îndelungată către democrație și stat de drept / *A Prolonged Transition Towards Democracy and the Rule of Law*

Raisa GRECU, dr. hab., conf., USPEE „Constantin Stere”

Referendumul - expresie veritabilă a voinței poporului / *The Referendum – A True Expression of the People's Will*

Ludmila ROȘCA, dr. hab., USM

Interconexiunile dintre drept și politică: tradiție și inovație / *Interconnections between Law and Politics: Tradition and Innovation*

Ovidiu Ioan DUMITRU, dr. conf., Andreea STĂNCIULESCU (ALEXE), dr. lect., Academia de Științe Economice din București (România)

Modificări ale Regulamentului de procedură al Curții de Justiție a Uniunii Europene. Oportunități și provocări ale procedurii trimiterii preliminare / *Amendments to the Rules of Procedure of the Court of Justice of the European Union: Opportunities and Challenges of the Preliminary Ruling Procedure*

Dragoș MĂNESCU, dr. lect., Academia de Științe Economice din București (România)

Mecanismul unic de Supraveghere (SSM), calea spre un sistem bancar mai puternic și mai integrat în zona Euro sau o provocare adresată constituționalismului național? / *The Single Supervisory Mechanism (SSM): A Path Toward a Stronger and More Integrated Banking System in the Euro Area or a Challenge to National Constitutionalism?*

Natalia SHCHUKINA, dr. hab., Universitatea T.G. Shevchenko din Tiraspol

Instituțiile naționale și rolul lor în asigurarea valorilor constituționale în Republica Moldova în contextul integrării europene / *National Institutions and Their Role in Upholding Constitutional Values in the Republic of Moldova in the Context of European Integration*

Nina GARȘTEA, dr., UTM

Cadrul constituțional al protecției antreprenorilor împotriva abuzurilor administrației publice / *The Constitutional Framework of the Protection of Entrepreneurs Against Public Administration Abuses*

Vladlena LISENCO, dr. hab., Universitatea T.G. Shevchenko din Tiraspol

The Role of Judicial Institutions in Strengthening the Values of European Constitutionalism

Ianuș ERHAN, dr. conf., USM

Caracterul normativ al relațiilor dintre individ și stat, noțiune și particularități / *The Normative Nature of the Relationship Between the Individual and the State: Concept and Particularities*

Svetlana SLUSARENCO, dr. conf., USM

Tradiția constituțională vs provocările contemporane: echilibru și impact / *Constitutional Tradition vs Contemporary Challenges: Balance and Impact*

Gheorghe RENIȚĂ, dr. lect., USM

Rolul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului la interpretarea Constituției: cazul prezumției dobândirii licite a bunurilor / *The Role of the Jurisprudence of the European Court of Human Rights in the Interpretation of the Constitution: The Case of the Presumption of Licit Acquisition of Property*

Rodica NICHITA, dr. lect., USM

Provocările și riscurile votului electronic în contextul integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană / *Challenges and Risks of Electronic Voting in the Context of the Republic of Moldova's Integration into the European Union*

Intervenții / *Interventions*

15:30 – 16:00	Pauză de cafea / Coffee break	
16:00 – 18:00	PANEL III. Rolul dreptului național în consolidarea valorilor constituționalismului european <i>The Role of National Law in Strengthening the Values of European Constitutionalism</i>	
Atelier / Workshop 1. Locație / Location: 119/bl.2 Meeting ID: https://meet.google.com/bsw-gunj-yxg Moderatori / Moderators: Natalia Chiper & Doina Cuciurca Raportori / Speakers: Nicoleta MELNIC, dr., Zorina ȘIȘCAN, dr. hab. prof., ASEM <i>The Role of Moldova's Economic Diplomacy in the European Context</i> Irina IACUB, dr. conf., Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al USM Retroactivitatea Legii nr. 65/2023: aspecte de [ne]constituționalitate și [in]securitate juridică / <i>The Retroactivity of Law No. 65/2023: Aspects of [Un]Constitutionality and [In]Legal Certainty</i> Liliana ȚURCAN, dr. conf., USM Coraportul dintre administrația publică și puterea executivă / <i>The Relationship Between Public Administration and the Executive Power</i> Natalia CHIPER, dr. conf., USM Considerațiuni generale privind inițierea procedurii prealabile în contencios administrativ / <i>General Considerations Regarding the Preliminary Procedure in Administrative Litigation</i>		Atelier / Workshop 2. Locație / Location: 118/bl.2 Meeting ID: https://meet.google.com/etm-sezw-xto Moderator: Ștefan Milicenco Raportori / Speakers: Octavian Dragoș MATEI, drd., USM Provocările contemporane în echilibrarea tradiționalismului și modernismului în dreptul constituțional: stabilitate, adaptabilitate și protecția drepturilor fundamentale / <i>Contemporary Challenges in Balancing Traditionalism and Modernism in Constitutional Law: Stability, Adaptability, and the Protection of Fundamental Rights</i> Radu MERCUȘ, drd., USM Conflictele juridice de natură constituțională / <i>Legal Conflicts of a Constitutional Nature</i> Ștefan MILICENCO, drd., USM Principiul independenței judiciare în jurisprudența Curții Constituționale: evoluție și legități / <i>The Principle of Judicial Independence in the Jurisprudence of the Constitutional Court: Evolution and Legal Patterns</i> Cristina DRAGOMIR, drd. USM Aspecte jurisprudențiale privind cazul bine justificat – condiție a suspendării actului administrativ / <i>Case-law Regarding the "Well-Justified Case" – A Condition for the Suspension of the Execution of the Administrative Act</i>

Valentin MĂRGINEANU, dr. lect., USM

Reflecții privind principiul juridic al egalității formale / *Reflections on the Legal Principle of Formal Equality*

Ion JECEV, dr. lect., USM

Trăsăturile puterii de stat prin prisma Constituției Republicii Moldova / *The Features of State Power through the Lens of the Constitution of the Republic of Moldova*

Veronica MOCANU, dr. conf., USM

Statul și instituțiile publice sub impactul transformărilor valorice / *The State and Public Institutions Under the Impact of Value Transformations*

Ira SÎLI, dr., lect. univ., USM

Mecanisme de implementare a responsabilității extinse a producătorului (REP) pentru deșeurile de ambalaje / *Mechanisms for Implementing Extended Producer Responsibility (EPR) for Packaging Waste*

Doina CUCIURCA, drd., USM

Creșterea calității vieții - prioritate de vârf a Parlamentului. Paradigme eficiente și oportunități / *Improving Quality of Life – A Top Priority of the Parliament. Effective Paradigms and Opportunities*

Cristina POPOVICI, drd., USM

Interpretarea Constituției Republicii Moldova. Valorificarea recomandărilor Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept de către Curtea Constituțională / *Interpretation of the Constitution of the Republic of Moldova: Implementation of the Recommendations of the European Commission for Democracy through Law by the Constitutional Court*

Intervenții / *Interventions*

Ion GUCEAC jr., drd, USM

Contribuții la descrierea procesului de evoluție istorică a instituției asigurării obligatorii de asistență medicală în sistemul de ocrotire a sănătății / *Contributions to the Description of the Historical Evolution of the Institution of Mandatory Health Insurance within the Healthcare System*

Svetlana LEONTIEVA, drd., USM

Exercitarea dreptului constituțional la apărare prin mecanismul excluderii probelor în cadrul procesului penal / *The Exercise of the Constitutional Right to Defense through the Mechanism of Evidence Exclusion in Criminal Proceedings*

Roman PORUBIN, drd., USM

Cauzele care favorizează săvârșirea infracțiunilor de obținere frauduloasă și delapidare a mijloacelor din fondurile externe / *The Causes Facilitating the Commission of Offenses Related to the Fraudulent Acquisition and Embezzlement of Funds from External Sources*

Igor SOROCEANU, drd., Academia „Ștefan cel Mare” a MAI

Caracteristica juridică a unor infracțiuni electorale / *The Legal Characterization of Certain Electoral Offenses*

Giorgi PARESHISHVILI, drd., Caucasus International University, Tbilisi (Georgia)

The dynamics of legal and factual relations between the State and Church in Georgia after the collapse of the Soviet Union

Intervenții / *Interventions*

Discuții & Concluzii / Discussions & Conclusions

Notă / Note: Organizatorii își rezervă dreptul de a modifica programul în caz de necesitate. / The organizers reserve the right to make changes to the program if necessary.

Organizatori / Organizers:

Departamentul Drept public /
Department of Public Law
Laboratorul de Cercetări Științifice Drept Public Comparat și E-Guvernare /
Laboratory of Scientific Research „Comparative Public Law and E-Government”
Institutul de Creație Legislativă și Drept Comparat /
Institute of Legislative Creation and Comparative Law

Comitetul științific / Scientific committee:

Guceac Ion, academician, dr. hab. prof. univ., USM
Zalesny Jacek, dr. hab., University of Warsaw (Poland)
Ionescu Cristian, dr. prof. univ., Academia de Științe Juridice din România
Aramă Elena, dr. hab., prof., USM
Ciobanu Rodica, dr. hab. conf. univ., USM

Comitetul organizatoric / Organizing committee

Cuciurca Doina, drd. asist. univ., USM
Voican Madalina, Universitatea din Craiova (România)
Cojocar Igor, dr. conf. univ., USM
Popovici Cristina, drd. lect. univ., USM
Milicenco Ștefan, drd., USM

Partener / Partner:

**INSTITUTUL DE DEZVOLTARE
A SOCIETĂȚII INFORMAȚIONALE**